

Меѓународен Универзитет Визион - International Vision University
Universiteti Ndërkombëtar Vizion - Uluslararası Vizyon Üniversitesi

Adres: Ul. Major C. Filiposki No.1, Gostivar – Kuzey Makedonya
tel: +389 42 222 325, www.vizyon.edu.mk , info@vizyon.edu.mk

EKONOMİNİN TEMELLERİ

Prof. Dr. Bülent DERVİŞ

Ekonominin Temelleri – Fundamentals of Economics

Yazar - Authors

Prof. Dr. Bülent DERVİŞ

Yayımcı - Publisher

Uluslararası Vizyon Üniversitesi Gostivar, Kuzey Makedonya

Denetleyenler - Reviewers

Prof. Dr. Mehmet ZELKA – Üsküdar Üniversitesi – Rektör Vekili ve SBF Öğretim Üyesi

Doç.Dr. Hasan İSLATİNCE – Anadolu Üniversitesi – İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi

Bilgisayar Tasarımı - Design

Dr. İlker ALİ

Elyesa ALİ

Lektör - Lector

Dr. Mesut Uğurlu

Basımevi – Printing House

Yayın yeri ve yılı – Place and year of publication: Üsküp, Kuzey Makedonya – Skopje, North Macedonia , 2021

Tiraj - Edition: 500

“Beşikten mezara kadar ilim öğrenin”.

Hz. Muhammed (sav.)

“Bilgiyi hiçbir zaman diplomayla kısıtlamayın. Eğer bilgimize yeni bilgiler eklemiyorsak, aslında bilgimizden azaltmış oluruz”.

Karl Weber

“Eğitim sadece okumak değildir, okudukları üzerinde düşünebilme yeteneğidir”.

Cari Hilty

“Okumak özgürlüğe uçmaktır”.

Aliya İzzetbegović

“İktisat eden zenginleşir, israf eden fakirleşir.”

Hz. Muhammed (sav.)

“Ekonomi çok tehlikeli bir bilimdir.”

John Maynard Keynes

“Ekonomi tatmin ve acı arasındaki seçeneklerden oluşur. İyi ekonomi yönetimi ise, acı yerine bol tatmin sağlayabilen yönetimdir.”

Stanley Jevons

“Bir ulus, ne kadar derin iktisadi bir bunalım içinde ise ziynet ve süs eşyası ile o kadar savurgandır.”

Adolf Loon

"Ekonomi, somut maddelerin konusu değildir. Ekonominin konusu, insanlar ve insanların anlamları ile hareketleri üzerinedir."

Ludwig von Mises

ÖNSÖZ

Ekonomi kitaplarını okuyanlar ister işveren veya işçi ister üretici veya tüketici muhakkak bir konuda da olsa kendini görecektir, bulacaktır. Bu nedenle bu kitabı okuduktan sonra ekonomi ile ilgili fikirlerinizin ve sosyal hayattaki ekonomik uygulamalarınızın değişeceğini tahmin ediyorum.

Bir iktisatçı özellikle bir ekonomi profesörü ekonomiyi kısa ve net bir şekilde nasıl tanımlamalı dersiniz? Kanımca en iyi tanım “Sonsuz ihtiyaçları kıt kaynaklarla karşılama sanatı” olacaktır. Gerçekten de insanlık tarihi ile beraber kaynaklar kıt ihtiyaçlar sonsuzdur. Bu durum bizi istemesek bile tercih yapmaya zorlamaktadır. Ekonomiyi bilmek, etrafınızda yaşanan ekonomik olayları daha kolay anlamanıza ve doğru ekonomik ve finansal karar almanıza yardımcı olacaktır. Günümüzde ekonomi, sosyal hayatın her kesimine yayılmıştır. Tabiri caiz ise ekonomi semt pazarındaki tezgahlardan devletin en tepesindeki Cumhurbaşkanı’na kadar herkesi ve her kesimi ilgilendirmektedir.

Bu kitap ekonomi dışında, başta hukuk öğrencileri olmak üzere ilgisi olan herkese ekonominin temel hatlarını belirtmek amacıyla kaleme alınmıştır.

Uluslararası Vizyon Üniversitesi öncülüğünde böyle bir eserin yazılmasındaki temel amaç, K. Makedonya’da ekonomi ilminde Türk dilinde yazılmış üniversite kitabının olmamasıdır. Bu amaca bağlı olarak herkesin anlayabileceği bir dilde ekonominin abc’si diye tanımladığımız temel ekonomik gelişmeler teori ve uygulamaları şeklinde incelenmiştir.

Kitap sekiz bölümden oluşmakla beraber bunu genel olarak üç kısma ayırabiliriz. Birinci kısım, ekonomide kullanılan temel kavramların açıklamaları yer almaktadır. İkinci kısımda mikroekonominin temelleri diye bilinen talep-arz ve piyasa dengesi yer almaktadır. Ayrıca bu bölümde, üretim imkanları ve tüketici tercihleri ile üretim maliyetleri yanı sıra mal ve faktör piyasaları ele alınmıştır. Son

kısımda milli gelir düzeyi, enflasyon oranı ve işsizlik ile istihdam gibi temel makroekonomik göstergeler dışında tüketim, tasarruf ve yatırım düzeyi toplam talep toplam arz gibi makroekonomik politikalar çerçevesinde incelenmiştir. Makroekonominin önemli bir konusunu oluşturan para ve finansal piyasalara ayrıca yer verilmiştir.

Kitap hazırlanırken Türkiye'deki seçkin üniversitelerin ve hocaların kaynakları yanı sıra K. Makedonya'da ekonomi ilminde ad yapmış kişilerin kitapları ile Avrupa ve ABD'de önde gelen yabancı ders kitaplarından yararlanılmıştır.

Kitabın hazırlanmasında ve sizlere sunulmasında doğrudan ve dolaylı olarak başta Uluslararası Vizyon Üniversitesi Rektörü olmak üzere destek veren hocalara, bilgi işlem ve teknik heyete ve tüm süreç boyunca desteğini esirgemeyen aileme teşekkür etmek isterim.

Prof. Dr. Bülent DERVİŞ

Resume of Book

People who read the economics books will find themselves as visible, whether the employers or workers, the producers or consumers. Therefore, I guess that after reading this book your ideas about the economy and your economic practices in social life will change. In addition, in the light of economics and information included in the book, it will help you understand the economic events around you more easily and make the right economic and financial decisions.

How should an economist, especially an economics professor, define economics briefly and clearly? In my opinion the best definition would be "The art of meeting infinite needs with scarce resources. Indeed, the scarce needs of resources are endless with human history. This situation forces us to make a choice even if we don't want to.

Today, the economy has spread to all parts of social life. With the definition of a sage, it concerns everyone, from the shop assistant in the economy district market and to the top President of the state.

This book has been written with the aim of explaining the basic lines of economics to everyone who has an interest, especially law students. The main purpose of writing such a work under the leadership of International Vision University is that there is no university book in North Macedonia written in Turkish language in the science of economics. Depending on this purpose, basic economic developments, which we define as the abc of the economy, have been examined in the form of theory and practice in a language that everyone can understand.

When we look at the content, although the book consists of eight chapters, we can generally divide it into three parts. In the first part and in the second chapter, brief explanations of the basic concepts used in economics are expressed with the help of examples. In the second part, the fundamentals of microeconomics are examined in three chapters (2nd, 3rd and 4th). The second part dealt with the main issue of the economy, demand and supply and market balance. Factors affecting demand and supply and their effects on market balance as a result of

their changes are analyzed. In the third chapter, in the beginning, consumer preferences and consumer balance are discussed with the help of indifference curves and budget line. In this chapter, the production possibilities of the companies, short and long-term production decisions as well as the fixed and variable costs of the companies are examined. In addition, profit maximization was discussed with cost-revenue analysis. In the fourth chapter, the commodity and factor markets are examined in detail. Perfect competition, imperfect competition and monopoly markets and equilibrium and price levels in these markets are discussed. In factor markets, especially the labor factor, capital, land and entrepreneurial factors and their usage prices are included.

In the third part of the book, macroeconomic equilibrium is analyzed together with the basic macroeconomic variables. In the fifth chapter, macroeconomic performance indicators, national income calculations and economic growth, unemployment and employment and inflation rate are analyzed and their importance for a country's economy is mentioned. In the sixth chapter, the general equilibrium level of the economy is given. In this chapter, consumption, savings and investments in the country have been analyzed and in this direction, the national income balance level in an open economy, initially in a closed economy and then in an open economy including foreign trade such as exports and imports, is analyzed. In the seventh chapter, the framework of macroeconomic modeling, aggregate demand is analyzed with the help of aggregate supply graphs. In addition, aggregate demand and aggregate supply changes and their effect on equilibrium national income and prices are analyzed. In the eighth and last chapter, money and financial markets, which constitute an important issue in macroeconomics, were covered. In this chapter, the importance and functions of financial markets as well as financial instruments and financial instruments are examined. In addition, the function and properties of money, money supply, money demand and possible monetary policies are discussed with the help of examples.

Prof. Dr. Bülent DERVIŞ
Gostivar, North Macedonia 2021

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
RESUME OF BOOK.....	7
İÇİNDEKİLER.....	9
GRAFİKLER.....	15
TABLOLAR.....	18

BİRİNCİ BÖLÜM

EKONOMİ BİLİMİ VE TEMEL KAVRAMLAR

1. EKONOMİ NEDİR?	21
2. MİKROEKONOMİK KAVRAMLAR.....	22
2.1. Ekonomik Birimler (Hanehalkı, Firma, Devlet)	22
2.2. Mallar ve Hizmetler	25
2.3. Piyasalar.....	26
2.4. İhtiyaçlar ve Kaynaklar.....	27
2.5. Kıtık, Tercih ve Rasyonel Davranış.....	29
3. MAKROEKONOMİK KAVRAMLAR	31
3.1. Fiyat İstikrarı	31
3.2. İstihdam ve İşsizlik	32
3.3. Gelir Düzeyi ve Ekonomik Büyüme.....	33
3.4. Bütçe Açıkları ve Kamu Borçları	35
3.5. Dış Ticaret ve Dış Açıklar	36

İKİNCİ BÖLÜM

TALEP ARZ VE DENGE FİYATI

1. TALEP	38
1.1. Talebi Belirleyen Etkenler	39
1.2. Bireysel Talep ve Piyasa Talep Eğrisi	41
1.3. Talep Edilen Miktardaki Değişme ve Talep Eğrisinin Kayması.....	43
1.4. Talep Esnekliği	47
1.4.1. Talebin Fiyat Esnekliği	48
1.4.2. Talebin Gelir Esnekliği	51
1.4.3. Talep Esneklik Eğrileri	52

2. ARZ.....	56
2.1. Arzı Belirleyen Etkenler.....	57
2.2. Bireysel Arz ve Toplam (Piyasa) Arz.....	58
2.3. Arzda Değişme ve Arz Eğrisinde Kaymalar	60
2.4. Arz Esnekliği.....	64
2.4.1. Arz Esnekliğini Etkileyen Faktörler	65
2.4.2. Arz Esneklik Eğrileri.....	66
3. DENGİ FİYATI VE PİYASA DENGESİ.....	70
3.1. Arz-Talep Dengesi ve Piyasa Fiyatının Belirlenmesi.....	71
3.2. Arz ve Talepteki Değişmelerin Denge Fiyatına Etkisi	74
3.2.1. Arzdaki Değişmenin Piyasa Fiyatına Etkisi	74
3.2.2. Talepteki Değişmenin Piyasa Fiyatına Etkisi	76
3.2.3. Arz ve Talebin Birlikte Değişmesi	77

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜKETİCİ TERCİHLERİ, ÜRETİM İMKÂNLARI VE MALİYETLER

1. TÜKETİCİ TERCİHLERİ İLE TÜKETİCİ DENGESİ	83
1.1. İhtiyaç ve Fayda	83
1.2. Farksızlık Eğrileri.....	86
1.3. Bütçe Kısıtı.....	88
1.4. Tüketici Dengesi	90
2. ÜRETİM İMKÂNLARI	92
2.1. Kısa Dönem Üretimi	93
2.1.1. Fiziki Ürün Eğrileri	95
2.1.2. Azalan Verimler Kanunu.....	96
2.2. Uzun Dönem Üretimi	97
2.2.1. Uzun Dönem Üretim Foksiyonu ve Üretim Düzeyi	97
2.2.2. Ölçeğe Göre Getiri.....	99
3. MALİYETLER	100
3.1. Kısa Dönem Maliyetler	101
3.1.1. Kısa Dönem Toplam Maliyet	102
3.1.2. Kısa Dönem Ortalama ve Marjinal Maliyet.....	104

3.2.	Uzun Dönem Maliyetler	107
3.2.1.	Kısa ve Uzun Dönem Ortalama Maliyet	108
3.3.	Maliyet Minimizasyonu ve Kâr Maksimizasyonu	109

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

PİYASA TÜRLERİ MAL VE FAKTÖR PİYASALARI

1.	TAM REKABET PİYASASI.....	117
1.1.	Tam Rekabet Piyasasının Özellikleri	118
1.2.	Tam Rekabet Piyasasında Gelir, Gider ve Kâr Maksimizasyonu	119
1.3.	Tam Rekabet Piyasasında Denge	121
1.3.1.	Piyasada Kısa Dönem Dengesi	121
1.3.2.	Piyasalarda Uzun Dönem Dengesi	123
2.	AKSAK (EKSİK) REKABET PİYASALARI.....	124
2.1.	Oligopol Piyasası	125
2.1.1.	Oligopol Piyasasının Özellikleri ve Oligopol Teorileri.....	125
2.1.2.	Oligopol Çeşitleri.....	130
2.2.	Tekel (Monopol) Piyasası	131
2.2.1.	Monopol Piyasasının Özellikleri	132
2.2.2.	Monopolde Fiyatlandırma ve Fiyat Farklılaştırması	132
2.2.3.	Monopolcü Kâr Maksimizasyonu	133
3.	FAKTÖR PİYASALARI	135
3.1.	Emek Piyasası ve Ücret	135
3.1.1.	Emek Talebi ve Arzı	136
3.1.1.1.	Emek Talebi	137
3.1.1.2.	Emek Arzı.....	138
3.1.2.	Emek Piyasasında Denge	141
3.1.3.	Emek Piyasasında Denge Değişimleri.....	143
3.1.4.	Ücretler	144
3.2.	Sermaye ve Faiz.....	145
3.2.1.	Üretim Faktörü Olarak Sermaye	146
3.2.2.	Faiz ve Faiz Oranı	147
3.2.3.	Tarihsel Devirlerde Faiz'e Bakış	149
3.3.	Toprak ve Rant	150
3.4.	Girişimci ve Kâr	152

BEŞİNCİ BÖLÜM

MAKROEKONOMİK PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. GAYRİSAFİ YURTİÇİ HASILA VE EKONOMİK BÜYÜME	155
1.1. Milli Gelir Kavramları ve Kişi Başına Düşen Gelir	155
1.2. Gayrisafî Yurt İçi Hasılanın Ölçülmesi	156
1.2.1. Harcama Yöntemi	157
1.2.2. Gelir Yöntemi	158
1.2.3. Üretim Yöntemi	159
1.3. Ekonomik Büyüme	159
2. ENFLASYON VE FİYAT İSTİKRARI	162
2.1. Enflasyonun Ölçülmesi	162
2.2. Enflasyonun Nedenleri	163
2.2.1. Talep Enflasyonu	163
2.2.2. Maliyet Enflasyonu	164
2.3. Enflasyonun Maliyeti	166
2.3.1. Beklenen Enflasyonun Etkisi	166
2.3.2. Beklenmeyen Enflasyonun Etkisi	167
2.4. Fiyat İstikrar	168
3. İŞSİZLİK VE İSTİHDAM	170
3.1. İşgücü piyasası	170
3.2. İşgücüne Katılım ve İşsizliğin Ölçülmesi	172
3.3. İşsizlik Çeşitleri	173
3.3.1. Yapısal İşsizlik	174
3.3.2. Gizli İşsizlik	174
3.3.3. Friksiyonel (Geçici) İşsizlik	175
3.3.4. Konjonktürel İşsizlik	176
3.3.5. Mevsimlik İşsizlik	176
3.4. İşsizlik Maliyeti	176

ALTINCI BÖLÜM

EKONOMİDE DENGE GELİR DÜZEYİ

1. TÜKETİM VE TASARRUF DÜZEYİ	181
1.1. Tüketim Harcamaları ve Tüketim Fonksiyonu	181
1.1.1 Ortalama ve Marjinal Tüketim Eğilimleri	183

1.1.2.	Tüketici Kararını Etkileyen Faktörler	184
1.2.	Tasarruf ve Tasarruf Fonksiyonu	186
1.2.1.	Ortalama ve Marjinal Tasarruf.....	188
1.2.2.	Tasarruf Kararını Etkileyen Faktörler	189
2.	YATIRIMLAR	190
2.1.	Sabit Sermaye Yatırımları	190
2.2.	Konut ve Stok Yatırımları.....	191
2.3.	Yatırım Harcamalarını Belirleyen Faktörler	192
3.	MİLLİ GELİR DENGESİ	194
3.1.	Tasarruf Yatırım Eşitliğinde Toplam Harcamalar	194
3.2.	Çarpan Etkisi	197
3.3.	Dışa Kapalı Ekonomide Denge Gelir Düzeyi	199
3.4.	Dışa Açık Ekonomide Denge Gelir Düzeyi.....	202

YEDİNCİ BÖLÜM

MAKROEKONOMİK MODELLEME TOPLAM TALEP (AD)

TOPLAM ARZ (AS)

1.	TOPLAM TALEP	207
1.1.	Toplam Talep Eğrisi ve Elde Edilişi	207
1.2.	Toplam Talebi Etkileyen Faktörler	209
1.2.1.	Fiyat Değişmelerinin Toplam Talebe Etkisi	209
1.2.2.	Toplam Talebi Etkileyen Fiyat Dışı Faktörler	210
1.3.	Toplam Talep Eğrisi'nin Kayması ve Sonuçları	212
2.	TOPLAM ARZ	213
2.1.	Toplam Arz Eğrisi	213
2.2.	Toplam Arzı Etkileyen Faktörler	214
2.2.1.	Fiyatlar Genel Düzeyinde Değişmelerin Toplam Arza Etkisi.....	215
2.2.2.	Toplam Arzı Etkileyen Fiyat Dışı Faktörler.....	216
2.3.	Toplam Arz Eğrisi'nin Değişmesi ve Sonuçları	217
3.	DENGE ÇIKTI VE FİYAT DÜZEYİ	218
3.1.	Kısa Dönem Makroekonomik Denge	218
3.1.1.	Toplam Talepteki Değişmelerin Dengeye Etkisi	219

3.1.2.	Toplam Arzdaki Değişmelerin Dengeye Etkisi	221
3.2.	Uzun Dönem Makroekonomik Denge.....	222
3.2.1.	Kısa ve Uzun Dönem Denge ve Dengesizlik Durumu	223
3.2.2.	Toplam Talep ve Toplam Arz Değişikliğinin Uzun Dönem Dengesine Etkisi	225

SEKİZİNCİ BÖLÜM

PARA EKONOMİSİ FİNANSAL PİYASALAR VE BANKACILIK

1.	FİNANSAL PİYASALAR	229
1.1.	Finansal Piyasaların Özellikleri.....	229
1.2.	Finansal Piyasaların Çeşitleri	230
1.3.	Finansal Aracılar	232
1.4.	Finansal Araçlar	235
2.	PARA NEDİR?.....	237
2.1.	Paranın Tanımı ve Özellikleri	237
2.2.	Paranın İşlevleri.....	239
2.3.	Para Miktarının Ölçülmesi	240
3.	PARA ARZI, PARA TALEBİ VE PARA POLİTİKASI	241
3.1.	Para Arzı.....	241
3.1.1.	Bankacılık Sistemi	241
3.1.2.	Bankaların Para Arzı Oluşturması	242
3.2.	Para Talebi.....	245
3.2.1.	Para Talebini Belirleyen Faktörler.....	246
3.3.	Para Piyasasında Denge ve Faiz Oranı	248
3.4.	Para Politikası.....	249
3.4.1.	Para Politikası'nın Amaçları.....	249
3.4.2.	Para Politikası Araçları	251
	KAYNAKÇA - REFERENCES	257
	DİZİN – INDEX	260

GRAFİKLER

- Grafik 1. Bireysel Talep Eğrisi (Zeynep'in Süt Talep Eğrisi)
- Grafik 2. Bireysel ve Piyasa Talep Eğrisi
- Grafik 3. Fiyattaki Değişimin ve Talep Edilen Miktara Etkisi
- Grafik 4. Talepteki Artışın Talep Eğrisi Üzerinde Etkisi
- Grafik 5. Talepteki Azalışın Talep Eğrisi Üzerinde Etkisi
- Grafik 6. Sıfır Esnek Talep Eğrisi
- Grafik 7. Esnek Olmayan veya Az Esnek Talep
- Grafik 8. Birim Esnek Talep
- Grafik 9. Esnek Talep
- Grafik 10. Sonsuz Esnek Talep
- Grafik 11. Bireysel Arz Eğrisi
- Grafik 12. Bireysel ve Piyasa Arz Eğrisi
- Grafik 13. İlgili Mal Fiyatında Değişiklik ve Arz Edilen Miktarda Değişme
- Grafik 14. Arzın Artması ve Arz Eğrisindeki Değişme
- Grafik 15. Arzın Azalması ve Arz Eğrisindeki Değişme
- Grafik 16. Sıfır Esnek Arz Eğrisi
- Grafik 17. Esnek Olmayan veya Az Esnek Arz Eğrisi
- Grafik 18. Birim Esnek Arz Eğrisi
- Grafik 19. Esnek Arz Eğrisi
- Grafik 20. Sonsuz ya da Tam Esnek Arz Eğrisi
- Grafik 21. Arz, Talep (Piyasa Dengesi)
- Grafik 22. Piyasa Dengesizliği
- Grafik 23. Arzdaki Değişmenin Piyasa Fiyatına Etkisi
- Grafik 24. Arzdaki Değişmenin Piyasa Fiyatına Etkisi
- Grafik 25. Arz ve Talebin Birlikte ve Aynı Yönde Değişmesi
- Grafik 26. Talep Artışı ve Arz Azalışın Denge Fiyat Düzeyine Etkisi
- Grafik 27. Talebin Azalması ve Arz Artmasının Denge Fiyat Düzeyine Etkisi
- Grafik 28. Toplam ve Marjinal Fayda
- Grafik 29. Farksızlık eğrisi
- Grafik 30. Farksızlık eğrileri
- Grafik 31. Bütçe Doğrusu
- Grafik 32. Tüketici Dengesi
- Grafik 33. Toplam, Ortalama ve Marjinal Ürün Eğrileri

- Grafik 34.Toplam, Değişken ve Sabit Maliyetler
Grafik 35.Ortalama ve Marjinal Maliyetler
Grafik 36.Toplam, Ortalama ve Marjinal Maliyetler Eğrileri
Grafik 37.Kısa ve Uzun Dönem Ortalama Maliyetler
Grafik 38.Toplam Hasıla ve Toplam Maliyetler
Grafik 39.Toplam Kâr
Grafik 40.Tam Rekabette Kâr ve Zarar
Grafik 41.Tam Rekabet Piyasasında Firmanın Kısa Dönem Dengesi
Grafik 42.Tam Rekabet Piyasasında Firma Uzun Dönem Dengesi
Grafik 43.Sweezy Modeli – Dirsekli Talep Eğrisi
Grafik 44.Monopolcü Firmanın Kâr Maksimizasyonu ve Aşırı (Monopol) Kârı
Grafik 45.Fakör Piyasasında Emek Talebi
Grafik 46.Bireysel Emek Arz Eğrisi
Grafik 47.Piyasa Emek Arz Eğrisi
Grafik 48.Emek Piyasasında Denge
Grafik 49.Emek Talebindeki Değişmelerin Denge Düzeyine Etkisi
Grafik 50.Emek Arzındaki Değişmelerin Denge Düzeyine Etkisi
Grafik 51.Ödünç Verilebilir Fon Arzı ve Talabi
Grafik 52.Toprak ve Rant
Grafik 53.Talep Yönlü Enflasyon
Grafik 54.Maliyet (Arz) Yönlü Enflasyon
Grafik 55.Nüfus ve İşgücü Piyasası
Grafik 56.Harcanabilir Gelir ve Tüketim Fonksiyonu
Grafik 57.Harcanabilir Gelir ve Tasarruf Fonksiyonu
Grafik 58.Toplam Gelir ve Toplam Harcama Dengesi
Grafik 59.Vergilerin Tüketime Etkisi
Grafik 60.Kamu Harcamaları ve Milli Gelir
Grafik 61.Dış Ticaret ve Milli Gelir (Toplam Harcamalar)
Grafik 62.Toplam Talep Eğrisi'nin Elde Edilişi
Grafik 63.Fiyat Değişmelerinin Toplam Talebe Etkisi
Grafik 64.Toplam Talep Eğrisi'nin Kayması
Grafik 65.Klasik ve Keynesyen Toplam Arz Eğrisi
Grafik 66.Kısa ve Uzun Dönem Toplam Arz Eğrisi
Grafik 67.Toplam Talebe Eğrisi'nin Kayması
Grafik 68.Toplam Arz Eğrisi'nin Kayması
Grafik 69.AD, AS Makroekonomik Denge ve Dengesizlik Durumu

- Grafik 70.Toplam Taleb Eğrisinde Kaymalar
Grafik 71.Toplam Arz Eğrisinde Kaymalar
Grafik 72.Kısa ve Uzun Dönem Dengelerin Eşitlenmesi
Grafik 73.Kısa ve Uzun Dönem Dengelerin Eşitlenememesi
Grafik 74.Uznu Dönemde Makroekonomik Denge
Grafik 75.Bankaların Mevduat Kredi İlişkisi
Grafik 76.Para Piyasasında Denge Faiz Düzeyi
Grafik 77.Para Talebinde Artış ve Uygulanan Para Politikaları

TABLolar

- Tablo 1. Bireysel Talep Tablosu
- Tablo 2. Bireysel Arz Tablosu
- Tablo 3. Arz, Talep ve Denge Fiyatı
- Tablo 4. Toplam ve Marjinal Fayda
- Tablo 5. Eşit fayda sağlayan tüketici tercihleri
- Tablo 6. Bütçe Kısıtı ve Tüketici Tercihleri
- Tablo 7. Tüketici Tercihi ve Tüketici Dengesi
- Tablo 8. Kısa Dönem (Ayakkabı) Üretim Fonksiyonu
- Tablo 9. İki Girdi Bileşenin Kullanımı ve Üretim Düzeyi
- Tablo 10. Kısa Dönem Sabit, Değişken ve Toplam Maliyet
- Tablo 11. Kısa Dönem Toplam, Ortalama ve Marjinal Maliyet
- Tablo 12. Gelir, Maliyet ve Kâr Hesaplamaları
- Tablo 13. Tam Rekabet Piyasasında Üretici (Satıcı) Firmanın Aylık Hasılat ve Maliyeti
- Tablo 14. Nominal ve Reel Büyüme Oranları
- Tablo 15. Harcanabilir Gelir ve Tüketim Harcamaları
- Tablo 16. Harcanabilir Gelir ve Tüketim ve Tasarruf
- Tablo 17. Toplam Gelir ve Toplam Harcamalar
- Tablo 18. Çarpan Etkisi
- Tablo 19. Bankaların Kaydi Para Oluşturma Süreci

KAYNAKÇA - REFERENCES

- Abel, B. Andrew. Ben, S, Bernanke. Dean, Croushore. (2006)
Macroeconomics, Global Edition, 6th Edition, Pearson Books.
New York,
- Afşar, Muharrem. (Editör) (2013) **Finansal Ekonomi**, Eskişehir:
Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.
- Antonioni, Peter. Flynn, S. Mesaki. (2011). **Economics For Dummies**,
England: John Wiley&Sons
- Ayers, Ronald M. Collinge, Robert A, (2005). **Economics**, New Jersey:
Pearson Education.
- Baumal, William J. Blinder, Alan S, **Economics**, (2011). South-
Western Cengage Learning, Mason, Ohio.
- Berberoğlu, Necat. (2001). **Çalışma Ekonomisi**, Eskişehir: Birlik
Matbaacılık.
- Berberoğlu, Necat. ve Erdoğan, Levent. (Editörler) (2013) **İktisada
Giriş 2**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.
- Burda, Michael and Wyplosz Charles. (2001). **Macroeconomics: A
European Text**, Oxford University, (Çev. 2. Baskı,
M.C.Başbakanlığı). Skopje: Ina Komerc. (Orijinal yayın tarihi,
1997)
- Colander, C. David. **Economics** (1998). 3rd Edition Publisher Richard
D. Irwin,
- Dinler, Zeynel. **Mikro Ekonomi**, (2002). Genisletilmiş 14. Baskı,
Bursa: Ekin Kitabevi,
- Eğilmez, Mahfi. Kumcu, Ercan, (2008). **Ekonomi politikası**, 12. Basım,
İstanbul: Remzi kitapevi.
- Erdem, M, Burhan ve İslatince, Hasan. (Editörler), (2016). **İktisadi
Düşünceler Tarihi**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF
Yayınları.
- Фити, Таки. (2008). **Економија**, Скопје: Универзитет Св Кирил и
Методиј, Економски Факултет.

- Фити, Таки. (2013). **Макроекономијата денес, каде е и каде оди модерната макроекономска наука?** Скопје: МАНУ, Центар за стратегиски истражување.
- Han, Ergül. (1999) **İktisada Giriş 1**, Eskişehir: Etam Matbaa.
- Holzmann, R, MacKellar, L. and J, Repansek. (2009). **Pension Refor in Southeastern Europe :Linking to Labor and Financial Market Reforms Center of Excellence in Finance**, Ljubjana: DC: World Bank.
- Karaman, Doğan. Yıldırım, Kemal. Taşdemir, Murat. (2013). **Makroekonomi**, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Karluk, Rıdvan. (2013). **Uluslararası Ekonomi**, İstanbul. Beta Basım Yayım.
- Кандиќјан, Владимир. Гроздановски Томислав. (2015). **Економика, прв дел-микроекономика**, Скопје: Академски Печат.
- Kesim, Atila. (1997). **Mikro İktisat**, Trabzon: Akademi Ltd.Şti
- Kılıçaslan, Yılmaz. Esen, Ethem. (Editörler), (2015). **İktisada Giriş**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları
- Limani, Musa. (2002). **Bazat e Modeleve Makroekonomike**, Tetove: Cabej
- Mankiw, N. Gregory. (2013). **Macroeconomics**, 8th edition, New York: Worth.
- Mankiw, N. Gregory. (2009). **Principles of Economics**, Cengage Learning, (Çev. 4. Baskı, M.C.Başbakanlığı). Skopje: Nampres. (Orijinal yayın tarihi, 2007)
- Özer, Mustafa. Tiryaki, Ahmet. (Editörler), (2012). **İktisada Giriş 1**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları
- Parasız, İlker. (1999). **Ekonomi Sözlüğü**, Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Parasız, İlker. (1996). **İktisada Giriş**, Bursa: Ezgi Kitabevi
- Parkin, Michael. (2012). **Microeconomics**, 10th edition, Boston: Pearson Education
- Romer, David. (2011). **Advanced Macroeconomics**, 4th edition. New York: McGraw-Hill,
- Samuelson, P.A. and W.D. Nordhaus. (2010). **Economics**. Nineteenth edition, New York: McGraw-Hill.

-
- Savaş, Vural. (2000). **Politik İktisat**, İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Seyidođlu, Halil. (2011). **Ekonomi Biliminin Temelleri**, İstanbul: Güzem Can Yayınları.
- Şıklar, İlyas. Doğan, Burhan. (Editörler), (2013). **Makro İktisat**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları
- Трпески, Љупчо. (2009). **Банкарство и банкарско работење**, Скопје: УКИМ, Економски факултет.
- Ünsal Erdal M, **Mikro İktisat**, İmaj Yayıncılık, Ankara. 2010
- Yaylalı, Muammer. (2014). **Mikroiktisat**, Kırklareli: Beta Basım.
- Yiğitbaşı, Şehabettin. Uysal, Doğan. (2009). **Mikro İktisadi Analiz**, Konya: Çizgi Kitapevi.
- Yıldırım, Kemal. Meltem, Erdoğan. (Editörler), (2014) **Mikro İktisat**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları
- Yıldırım, Kemal. Eşkinat, Rana. (1996) **Endüstriyel Ekonomi**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi. s. 68.
- Welch,Patrick J. Welch, Gerry F. (2010). **Economics,Theory&Practice** USA: John Wiley & Sons, Inc.

DİZİN – INDEX

- Arz, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18,
26, 56, 58, 59, 60, 62, 63, 64,
65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 74,
75, 76, 77, 78, 79, 80, 139,
140, 144, 166, 213, 214, 215,
217, 221, 225
- Azalan Verimler Kanunu, 10, 96
- Bütçe, 9, 10, 16, 18, 35, 88, 89,
90, 237
- Deflasyon, 31, 163, 170
- Denge, 9, 10, 13, 14, 37, 70,
179, 218
- Devlet, 9, 22, 178, 199, 238
- Dış Ticaret, 9, 17, 36, 203
- Ekonomik Büyüme, 34, 150,
155, 161, 251, 252, 256
- Emek, 11, 16, 28, 29, 93, 94, 95,
98, 135, 136, 137, 138, 139,
140, 141, 143, 144, 171, 173,
216, 252
- Enflasyon, 6, 21, 31, 32, 163,
164, 165, 166, 167, 168, 169,
170, 222, 223, 249, 251
- Esnek, 15, 53, 54, 55, 56, 66,
67, 68, 69
- Fayda, 10, 15, 18, 83, 84, 85
- Firmalar, 23, 24, 97, 107, 117,
127, 128, 129, 137, 192, 193,
226
- Fiyat İstikrarı, 9, 31, 251
- Gelir Düzeyi, 45, 203
- Hanehalkı, 9, 22
- Hizmetler, 9, 25, 26, 159
- İhracat, 36, 157, 195, 202, 203,
211
- İhtiyaç, 10, 83
- İşgücü, 28, 31, 33, 70, 93, 121,
136, 137, 138, 141, 171, 172,
173, 174, 176, 177, 198
- İşsizlik, 9, 12, 32, 33, 170, 172,
173, 174, 175, 176, 177, 252
- İstihdam, 9, 32, 172, 173
- İthalat, 22, 36, 157, 202, 203
- Kamu, 35
- Kâr Maksimizasyonu, 11, 16,
109, 133, 134
- Kaynak, 225

Kısa Dönem, 10, 11, 14, 16, 18,
93, 94, 101, 102, 103, 104,
105, 121, 122, 218

Kısa Dönem Maliyetler, 11, 101

Kıtlık, 9, 29

Maliyet Minimizasyonu, 11, 109

Mallar, 9, 25

Marjinal Maliyetler, 16, 106,
107

Muhasebe (Açık) Maliyetler,
100

Nüfus, 16, 39, 45, 78, 171

Ölçeğe Göre Getiri, 10, 99

Ortalama Maliyetler, 104

Piyasa, 9, 10, 15, 16, 41, 43, 58,
59, 71, 72, 73, 74, 75, 76,
117, 121, 137, 140, 141, 253,
256

Piyasa Dengesi, 10, 70

Rasyonel Davranış, 9, 29

Sermaye, 11, 12, 13, 29, 98,
140, 145, 146, 190, 192, 232,
238

Talebe, 17, 220

Talep, 9, 13, 37, 39, 205, 207

Tercih, 9, 29, 30

Tercihler, 40, 45

Toplam Fayda, 83

Toprak, 12, 16, 28, 150, 151

Tüketici, 10, 81, 83

Tüketici Dengesi, 10, 16, 18, 90

Tüketici Dengesi, 10, 83

Tüketici Tercihi, 18, 87, 89, 90

Üretim İmkânları, 10, 81, 92

Uzun Dönem, 10, 11, 14, 16, 17,
97, 107, 108, 123, 223, 224,
225

Uluslararası Vizyon Üniversitesi – Kuzey Makedonya, Gostivar, Rektörlük ve Yayın Konseyi Kararı ile bu kitap üniversite ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент
Охридски", Скопје

330(075.8)

DERVIŞ, Bülent

Ekonominin temelleri / Bülent Derviş. - Gostivar :
Uluslararası Vizyon Üniversitesi, 2021. - 263 стр. : илустр. ;
25 см

Библиографија: стр. 257-259. - Регистар

ISBN 978-608-66151-2-3

а) Економија -- Високошколски учебници

COBISS.MK-ID 54786821

Copyright: © 2021 by International Vision University,
North Macedonia.

All right reserved.

No part of this book may be printed, reproduced or distributed by
any electronical, optical, mechanical or other means without the
written permission of International Vision University.
